

WERYFIKACJA DANYCH SIO W MIEŚCIE STOŁECZNYM WARSZAWA

Michał Burakowski

Spis treści

Wstęp	3
1. Krótka charakterystyka organizacji zarządzania oświatą w m.st. Warszawa	3
2. Geneza systemu weryfikacji danych	4
3. Opis procedur i elementów składowych systemu	6
4. Opis typowych błędów zauważonych podczas weryfikacji sprawozdań SIO.....	13
5. Efekty prowadzonej polityki z punktu widzenia miasta.....	14
6. Napotkane problemy – sytuacje utrudniające weryfikację	15
7. Rekomendacje dla innych samorządów, napotykaających na problemy monitorowania i weryfikacji danych SIO	16

Wstęp

Celem raportu jest przekazanie doświadczeń związanych z weryfikacją sprawozdań zawierających dane oświatowe, które Warszawa, zgromadziła na przestrzeni 7 lat pracy z Systemem Informacji Oświatowej. Pomimo szczególnej struktury organizacyjnej Miasta, większość elementów wypracowanego systemu weryfikacji danych może być wykorzystywana przez inne samorządy.

Pierwsza część raportu ukazuje ogólny obraz warszawskiej oświaty od strony struktury zarządzania i obsługi. Następnie opisany został system weryfikacji danych oświatowych z określeniem czynności jednostek odpowiedzialnych, dalej najistotniejszy zakres danych oraz omówienie typowych błędów. Raport kończy lista konkretnych rekomendacji, do wykorzystania przez samorządy, które napotykają na problemy związane z weryfikacją danych oświatowych.

1. Krótka charakterystyka organizacji zarządzania oświatą w m.st. Warszawa

Miasto Stołeczne Warszawa jest jednostką samorządu terytorialnego prowadzącą najwięcej jednostek oświatowych w Polsce – łączna liczba szkół, przedszkoli i placówek pozaszkolnych wynosi 1101 jednostek. Do jednostek tych uczęszcza prawie 216 tysięcy dzieci, uczniów i słuchaczy. Liczba etatów przeliczeniowych pracowników pedagogicznych przekracza 24,2 tys., natomiast liczba etatów administracji i obsługi 12 tysięcy. Poza jednostkami prowadzonymi przez miasto, na terenie Warszawy są 734 jednostki prowadzone przez inne organy, którym miasto przekazuje dotację.

W związku z wynikającym z ustawy o ustroju m. st. Warszawy podziałem miasta na 18 dzielnic stanowiących jednostki pomocnicze, zarządzanie oświatą w Warszawie odbywa się w strukturze dwupoziomowej:

- osiemnaście Wydziałów Oświaty i Wychowania – WOW (lub ich odpowiedników) w dzielnicach, które sprawując bezpośredni nadzór, wykonują zadania z zakresu oświaty i wychowania w stosunku do przedszkoli, szkół ogólnodostępnych i placówek oświatowych na swoim terenie. W zakresie działań WOW znajdują się również sprawy związane z kontrolą realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, sprawy

kadrowe dyrektorów, sprawy związane z awansem zawodowym nauczycieli, pomocą materialną dla uczniów itp. Wydziały Oświaty i Wychowania podlegają bezpośrednio burmistrzowi dzielnicy lub jego zastępcy ds. oświaty.

- Biuro Edukacji (funkcjonujące na poziomie miasta), do zadań którego należy m. in. prowadzenie spraw związanych z kształtowaniem, realizacją i prognozowaniem polityki oświatowej m.st. Warszawy, ustalanie planu sieci publicznych szkół, prowadzenie spraw związanych z zakładaniem, łączeniem, przekształcaniem i likwidacją szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, koordynacja i nadzór nad wykonywaniem przez dzielnice zadań z zakresu edukacji, a także prowadzenie szkół i placówek kształcenia specjalnego, burs, specjalistycznych poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz niektórych placówek edukacji pozaszkolnej. Biuro Edukacji podlega zastępcy prezydenta ds. oświaty.

Każda z 18 dzielnic wchodzących w skład m.st. Warszawy biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców oraz prowadzonych jednostek oświatowych mogłaby stanowić osobną gminę, a w niektórych przypadkach niemałe miasto (np. Mokotów – 215 tys. mieszkańców, 138 jednostek oświatowych).

Obsługa finansowo-księgowa i administracyjna szkół i placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Warszawy wykonywana jest przez powołane w tym celu jednostki budżetowe – Dzielnicowe Biura Finansów Oświaty (DBFO) oraz Miejskie Biuro Finansów Oświaty (MBFO) obsługujące placówki bezpośrednio nadzorowane przez miasto. Jednostki te w zakresie swoich zadań mają również prowadzenie spraw związanych ze sprawozdawczością finansową, rzeczową i statystyczną.

2. Geneza systemu weryfikacji danych

Potrzeba dysponowania rzetelnymi danymi oświatowymi niezbędnymi do sprawnego zarządzania i finansowania zadań oświatowych oświatą warszawską (ze szczególnym uwzględnieniem danych służących do naliczenia części oświatowej subwencji ogólnej) istniała od dawna. Jednak dopiero wprowadzenie przez MEN elektronicznego Systemu Informacji Oświatowej (rok 2005), a następnie odejście w 2007 roku od sprawozdań

w formie papierowej (S-01, S-02, S-05 ...), a także wdrożenie przez miasto jednolitych elektronicznych arkuszy organizacyjnych (w 2008 roku) i systemu rozliczeń placówek niepublicznych (w 2009 roku) umożliwiło wykorzystanie możliwości, które daje cyfrowe przetwarzanie danych.

System weryfikacji ewaluował z każdą edycją sprawozdań SIO, obejmując coraz większy zakres danych, dających możliwości porównania z danymi z innych źródeł. Zwiększała się również świadomość pracowników biorących udział w procesie gromadzenia i przekazywania SIO na poszczególnych etapach, dotycząca znaczenia danych i dbałości o ich wiarygodność.

Początkowo główny nacisk położony był na kompletność sprawozdań oraz zgodność (przy założeniu pewnego marginesu błędu) wartości sumarycznych SIO i arkuszy organizacyjnych w skali miasta. Szybko stwierdzono, że takie podejście umożliwia przepuszczenie wielu nieprawidłowości, często niepozostających bez wpływu na wysokość subwencji.

Efektom błędów popełnionych przez szkoły, które nie zostały zauważone na poziomie jednostki samorządu terytorialnego może być:

- wezwanie kierowane z MEN do zwrotu przez JST niesłusznie naliczonej części subwencji. Taka sytuacja byłaby bardzo trudna dla samorządu szczególnie pod koniec roku budżetowego, kiedy to większość środków przeznaczonych na oświatę została już wydana. Jest to prawdopodobne, szczególnie że na poziomie ministerstwa weryfikacja danych, która będzie miała wpływ na finanse może trwać wielokrotnie dłużej niż w jednostce samorządu.
- naliczenie przez MEN niższej wartości subwencji dla JST niż należna (gdyby dane były rzetelne). Wykrycie takiej nieprawidłowości jest wyłącznie w interesie samorządu. Tego typu błędy występują częściej niż „błędy na korzyść”. Spowodowane jest to tym, że jednostki sprawozdawcze często mają tendencję do pomijania sytuacji szczególnych (np. opisanie wszystkich klas jako ogólnodostępnych pomimo, że jedna z nich jest sportowa lub niewpisanie do sprawozdania uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego). W wielu przypadkach jednostka samorządu może nie mieć świadomości istnienia takich błędów.

- analizy na podstawie błędnych danych, które mogą być podstawą do podejmowania decyzji jednostkowych lub strategicznych. Przykładem może być wyznaczanie tzw. „współczynnika zmianowości” oraz liczba etatów administracji i obsługi przypadająca na jednego ucznia w jednostkach składowych zespołu szkół.

Obecnie system weryfikacji danych angażuje 9 osób w Biurze Edukacji. Biuro Edukacji zwiera w swojej strukturze wydziały merytoryczne wyszczególnione ze względu na typy nadzorowanych jednostek oświatowych lub zakres zagadnień (są to np. Wydział Przedszkoli, Szkół i Opieki Psychologiczno-Pedagogicznej, Wydział Kształcenia Specjalnego, Wydział Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Wydział Szkół i Placówek Niepublicznych). W strukturze Biura Edukacji jest również Wydział Informacji Oświatowej Analiz i Prognoz, do którego zadań należy m.in. przygotowywanie zasad, standardów i procedur dotyczących zbierania, przetwarzania, udostępniania i archiwizowania danych dotyczących warszawskiej oświaty, wdrażanie projektów z wykorzystaniem technologii informatycznych, techniczne administrowanie systemami informatycznymi. Wydział ten, analizuje i porównuje dane w systemach informatycznych i przekazuje wyniki do wydziałów merytorycznych Biura Edukacji i dzielnic, pełni także w systemie weryfikacji rolę koordynatora. Wydziały merytoryczne pełnią rolę konsultantów przy sprawdzaniu zgodności danych z przepisami, stanem faktycznym, ustalaniu zakresów typowych wartości, kontaktują się także bezpośrednio z jednostkami oświatowymi w celu wyjaśnienia błędów i wątpliwości. Dodatkowo (oprócz 9 osób w Biurze Edukacji) do weryfikacji danych w każdej z 18 dzielnic zaangażowane są co najmniej 2 osoby.

3. Opis procedur i elementów składowych systemu

Procedura gromadzenia i weryfikacji danych SIO przyjęta w m.st. Warszawie uwzględnia zarządzanie oświatą na poziomie dzielnic oraz na poziomie miasta. Pomimo dodatkowego pośrednictwa dzielnicy, miasto jako całość zobowiązane jest, jak każda inna jednostka samorządu, do zachowania terminów wynikających z przepisów prawa. W tym celu wyznaczane są terminy pośrednie na dostarczenie sprawozdań przez dzielnice do Biura Edukacji.

Procedura wymaga również sprawnej wymiany danych i współpracy pomiędzy jednostkami na poziomie dzielnic – Wydziałami Oświaty i Wychowania oraz Dzielnicowymi biurami Finansów Oświaty. Procedura została przygotowana przez Biuro Edukacji i przekazana uczestnikom procesu. Wewnętrzny podział zadań w dzielnicach może zostać zmieniony przez burmistrza w celu dostosowania do realiów funkcjonowania jednostek.

3.1. Obieg sprawozdań SIO

Czynności przed złożeniem sprawozdań przez jednostki oświatowe (na przykładzie edycji sprawozdań SIO wg stanu na dzień 30 września):

- 1) Spotkanie informacyjne z dzielnicami w celu umówienia procedury gromadzenia i przekazywania informacji, zwrócenie uwagi na najistotniejsze elementy (termin spotkania: przed rozpoczęciem roku szkolnego – np. 24 sierpnia).
- 2) Przekazanie przez WOW do DBFO listy dotowanych jednostek niesamorządowych (termin: do 29 września).
- 3) Powiadomienie jednostek o terminie, miejscu i formie przekazania sprawozdań SIO oraz wymaganych podpisach. Szczególnie nacisk należy położyć na jednostki niesamorządowe (termin: do 30 września).
- 4) Przekazanie przez DBFO informacji z systemów finansowo-księgowych i kadrowo-płacowych niezbędnych dla jednostek oświatowych (termin: do 30 września). Są to informacje dotyczące poszczególnych składników wynagrodzeń kadry pedagogicznej oraz wydatki w podziale na: majątkowe, wynagrodzenia z pochodnymi, remonty i zobowiązania.
- 5) Przekazanie przez samorządowe jednostki oświatowe aneksów do arkuszy organizacyjnych z datą obowiązywania zgodną z datą określającą stan sprawozdań SIO (termin: do 4 października).
- 6) Przekazanie przez dzielnice do Biura Edukacji informacji ze sprawozdań SIO gromadzonych na poziomie dzielnic: realizacja obowiązku nauki, pomoc materialna

dla uczniów. Informacje te przekazywane są w formie elektronicznej w jednolitym formacie określonym przez Biuro Edukacji (początek października).

3.2. Gromadzenie i weryfikacja danych w dzielnicy:

- 1) Przekazanie przez jednostki sprawozdań SIO do DBFO. Sprawozdania SIO jednostki niesamorządowe przekazują do DBFO w dzielnicy, gdzie rozliczana jest dotacja. Jednostki niesamorządowe z terenu dzielnicy, które nie są dotowane przekazują również sprawozdania SIO do DBFO. DBFO przyjmując sprawozdania SIO od jednostek, wykonuje wstępną weryfikację (sprawdza sumę kontrolną na wydruku z wartością wskazaną przez aplikację dla wersji elektronicznej, sprawdza poprawność wersji elektronicznej – poprawność pliku danych, aktualność wersji, dane organu prowadzącego, podstawowe dane na zestawieniu zbiorczym, podpis dyrektora na wydruku). W przypadku błędów następuje niezwłoczny zwrot sprawozdania do jednostki w celu poprawy. Istotne jest, aby sprawozdania były przekazywane przez jednostkę bezpośrednio do osoby, która odpowiada za SIO w dzielnicy, dzięki temu możliwa jest szybka weryfikacja i przekazanie ewentualnych uwag (po kilku minutach od otrzymania sprawozdania) bezpośrednio osobie z jednostki sprawozdawczej. Terminy przekazania sprawozdań przez jednostki oświatowe do JST wynikają z przepisów centralnych (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych gromadzonych w bazach danych oświatowych) – są to 3 dni robocze.
- 2) Import danych do systemu informatycznego. Po wczytaniu danych SIO do centralnej bazy danych możliwy jest dostęp do nich za pomocą zestawów raportów przez inne jednostki na poziomie dzielnicy zgodnie z przydzielonymi uprawnieniami w celu dalszej weryfikacji SIO.
- 3) Weryfikacja danych SIO na podstawie raportów z systemu informatycznego, danych z arkuszy organizacyjnych, systemów kadrowo płacowych oraz systemu rozliczeń dotacji dla placówek niepublicznych. (Sposób weryfikacji i wykaz najistotniejszych danych opisany jest w dalszej części).

- 4) Podpisanie przez kierowników jednostek odpowiedzialnych za weryfikację danych na poziomie dzielnic zestawień zbiorczych ze zweryfikowanych i poprawionych sprawozdań SIO. Przekazanie do podpisu burmistrzowi dzielnicy wydruków danych subwencyjnych, jako informacji o szczególnym znaczeniu.
- 5) Przekazanie kompletu wersji elektronicznej i papierowej sprawozdań SIO z dzielnic do Biura Edukacji (termin: do 17 października).
- 6) Pisemne wezwanie jednostek sprawozdawczych, które nie złożyły SIO do bezzwłocznego dostarczenia (termin: do 19 października).

3.3. Weryfikacja danych SIO na poziomie miasta – w Biurze Edukacji:

- 1) Porównanie danych SIO z danymi gromadzonymi w innych systemach: system rozliczeń dotacji z jednostkami niepublicznymi (wartości dla wszystkich wag subwencji oświatowej), arkusze organizacyjne, systemy rekrutacji do różnych typów jednostek.
- 2) Przekazanie do burmistrzów dzielnic informacji w sprawie znalezionych nieprawidłowości, konieczności niezwłocznej korekty i skutkach finansowych.
- 3) Przekazanie informacji do wydziałów merytorycznych zestawień danych SIO, ze szczególnym uwzględnieniem danych, które budzą wątpliwości w celu wyjaśnienia. Mogą to być dane, które są rzadko spotykane lub w połączeniu z innymi danymi SIO opisują sytuację niezgodną z prawem oświatowym – np. niewłaściwa liczba uczniów z orzeczeniem w oddziałach integracyjnych, zbyt mała liczba godzin zajęć sportowych w klasach sportowych, zbyt mała liczba godzin zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w stosunku do liczby uczestników tych zajęć.
- 4) Sprawdzenie sprawozdań pod względem sytuacji kolizyjnych i dubli sprawozdań. Podczas agregacji sprawozdań SIO na poziomie miasta mogą pojawić się sytuacje, w których kilka jednostek oświatowych posługuje się tym samym numerem REGON (sytuacja ta występuje w jednostkach niepublicznych, najczęściej nie jest to REGON żadnej z nich, lecz ich organu prowadzącego). W takim przypadku jednostki otrzymują informację o konieczności uzyskania właściwych numerów REGON

w urzędzie statystycznym. Przed ponowną agregacją danych należy pamiętać o usunięciu poprzednio wczytanych sprawozdań do bazy, które powodowały kolizję, ponieważ zmiana numeru REGON powoduje zmianę identyfikatora w bazie SIO i powstanie podczas importu zdublowanego sprawozdania (z innym REGON-em).

- 5) Przekazanie sprawozdania SIO po korektach do Kuratorium Oświaty.
- 6) Po złożeniu sprawozdań SIO do Kuratorium przez ok. 1,5 – 2 miesiące trwa weryfikacja pozostałych danych SIO, które nie mają wpływu na wysokość subwencji oświatowej, ale są istotne z punktu widzenia zarządzania oświatą w jednostce samorządu terytorialnego. W odstępach tygodniowych są przekazywane do Kuratorium sprawozdania po kolejnych korektach.

Pracownicy sprawujący bezpośredni nadzór nad szkołami i placówkami oświatowymi otrzymują (lub generują samodzielnie) zestawienia danych SIO do wykorzystania podczas kontroli w jednostkach oświatowych (w celu porównania wartości sprawozdawczych ze stanem faktycznym).

Minimalny zakres weryfikacji sprawozdań SIO w dzielnicach przed przekazaniem do Biura Edukacji

Liczba typów tabel w Systemie Informacji Oświatowej przekracza 80. Niektóre tabele w sprawozdaniach konkretnych szkół występują wielokrotnie. W związku z tak dużą liczbą danych ważne jest, aby określić zakres najbardziej istotnych informacji, który będzie weryfikowany w pierwszej kolejności. W Warszawie, zaraz po otrzymaniu sprawozdań, podejmowane są następujące działania:

- 1) Sprawdzenie poprawności wersji elektronicznej sprawozdania – wstępne scalenie danych w programie SIO udostępnionym na stronach MEN (DBFO).
- 2) Weryfikacja integralności wydruku i wersji elektronicznej sprawozdania SIO – liczba kontrolna na zestawieniu zbiorczym powinna być równa liczbie kontrolnej w raporcie scalonych jednostek (DBFO).
- 3) Weryfikacja danych podstawowych na wydruku zestawienia zbiorczego: nazwa, adres, REGON, dane organu prowadzącego/rejestrującego (DBFO).

4) Weryfikacja danych subwencyjnych (WOW):

a) jednostek samorządowych

- liczba uczniów w podziale na typy składowych jednostek sprawozdawczych oraz typy oddziałów. Dane powinny być zgodne z danymi w arkuszach organizacyjnych. Np. w przypadku zespołu szkół z oddziałami sportowymi zawierającego szkołę podstawową i gimnazjum należy sprawdzić zgodność:
 - liczby uczniów w szkole podstawowej w klasach sportowych,
 - liczby uczniów w szkole podstawowej w klasach ogólnodostępnych,
 - liczby uczniów w gimnazjum w klasach sportowych,
 - liczby uczniów w gimnazjum w klasach ogólnodostępnych,
 - jeżeli przy szkole podstawowej są oddziały przedszkolne – liczby dzieci w tych oddziałach.
- liczba uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego (ze względu na niepełnosprawność lub niedostosowanie społeczne) w podziale na typy orzeczeń. Należy porównywać wartości osobno dla każdego typu orzeczeń, które występują w SIO. Np. w przedszkolach należy porównać liczby uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego następujących typów orzeczeń:
 - niewidomi,
 - słabo widzący,
 - niesłyszący,
 - słabo słyszący,
 - z upośledzeniem umysłowym w st. umiarkowanym lub znacznym,
 - z niepełnosprawnością ruchową,
 - z autyzmem,
 - z więcej niż jedną niepełnosprawnością,
- liczba uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych – dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim,
- liczba uczniów korzystających z internatów/burs,
- liczba wychowanków objętych wczesnym wspomaganie rozwoju,

- sprawdzenie czy liczby uczniów i wychowanków nie występują omyłkowo przy innych (nietypowych) wagach subwencyjnych.

b) jednostek niesamorządowych (WOW):

- porównanie danych raportu subwencyjnego z raportem z systemu rozliczeń dotacji (zawierającym liczby uczniów dla poszczególnych jednostek niepublicznych w rozbiciu na poszczególne stawki dotacji). Wyjaśnione powinny zostać wszystkie przypadki, w których liczba uczniów w raporcie subwencyjnym dla danej wagi nie zawiera się w przedziale wyznaczonym przez liczbę uczniów w systemie ODPN w miesiącach wrzesień i październik. Np. jeżeli w systemie rozliczeń dotacji są następujące dane (podano przykładowe stawki dotacji z września 2011):

Tabela 1: Stawka dotacji

Stawka dotacji	Liczba uczniów wrzesień	Liczba uczniów październik
408,30	468	470
974,35	2	2
3 993,23	1	1
1 766,80	2	2
1 502,65	2	2

Na podstawie wysokości stawki dotacji można określić odpowiadającą jej wagę subwencji. Ogólna liczba uczniów w tej szkole w sprawozdaniu SIO powinna być w przedziale od 475 do 477. Natomiast w raporcie subwencyjnym liczby uczniów powinny wynosić odpowiednio:

- P9 (stawka 974,35) – 2 uczniów,
- P5 (stawka 3 993,23) – 1 uczeń,
- P4 (stawka 1 766,80) – 2 uczniów,
- P3 (stawka 1502,65) – 2 uczniów,
- P7 – od 475 do 477 uczniów.

5) liczba etatów nauczycielskich w podziale na stopnie awansu zawodowego – porównanie etatów z SIO z informacjami w arkuszach organizacyjnych (WOW). Podczas porównania należy mieć na uwadze następujące elementy:

- arkusz zawiera liczbę etatów dot. organizacji całego roku szkolnego natomiast w SIO wykazywany jest stan na konkretny dzień. Przykładowo, jeżeli nauczyciel pracuje na pełen etat tylko w I semestrze to w arkuszu liczony jest jako 0,5 etatu (w SIO – cały etat),
- arkusz sumuje w ogólnej liczbie etatów tylko nieobecności obciążające budżet szkoły (nie są liczone nieobecności bezpłatne lub płatne z ZUS)
- w arkuszu wykazywane są wakaty (w SIO tylko stosunki pracy).

Alternatywnym rozwiązaniem jest porównanie danych na wydrukach zestawień zbiorczych z danymi w systemie kadrowo-płacowym (DBFO).

6) Weryfikacja danych teleadresowych – telefon, fax, e-mail, WWW (WOW/DBFO). Na podstawie danych podanych przez jednostki w sprawozdaniach SIO, aktualizowane są wykazy w serwisie internetowym Biura Edukacji i na stronach BIP.

7) Weryfikacja liczby i powierzchni pomieszczeń w tabeli BM3 (WOW/DBFO).

4. Opis typowych błędów zauważonych podczas weryfikacji sprawozdań SIO

Weryfikacja sprawozdań SIO podczas kolejnych edycji sprawiła, że zostały zauważone powtarzające się błędy. Sprawdzanie sprawozdań pod kątem występowania wymienionych poniżej błędów stało się rutynowym działaniem po zebraniu SIO. Typowe błędy warszawskich szkół to:

- 1) Wykazanie w sprawozdaniu tylko oddziałów jednego typu w jednostkach, w których występują różne typy oddziałów.
- 2) Wykazanie, jako objętych wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka, wszystkich którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- 3) Brak aktualizacji stopni awansu zawodowego i wykształcenia pracowników pedagogicznych.

- 4) Stosowanie „przybliżeń” typów orzeczeń, jeżeli nie ma możliwości wpisania danego typu w SIO.
- 5) Wykazywanie dzieci z integracji, jako uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (głęboko upośledzeni).
- 6) Powielanie tych samych uczniów w tabelach mających zasięg ponad jednostkę lub jej składową (np. nauczanie języków mniejszości narodowych, internaty).
- 7) Brak aktualizacji danych teleadresowych.
- 8) Wykazywanie tych samych pomieszczeń dydaktycznych zarówno jako sale lekcyjne, jak i pracownie.

5. Efekty prowadzonej polityki z punktu widzenia miasta

Efektywna weryfikacja danych oświatowych, w wyniku której JST dysponuje wiarygodnymi danymi sprawia, że dane dostarczane Ministerstwu mogą być wykorzystane do różnych celów przy podejmowaniu działań w Mieście. Do głównych efektów weryfikacji należą:

- 1) wykrycie wielu występujących nieprawidłowości w sprawozdaniach, ujednolicenie sposobu wypełniania i interpretacji zapisów instrukcji (w konsultacji z MEN).
- 2) uzyskanie wiarygodnych danych w znacznym obszarze sprawozdań.
- 3) duża spójność danych w różnych systemach.
- 4) pewność wysokości naliczonej subwencji oświatowej. Brak informacji o konieczności zwrotu niesłusznie naliczonej części subwencji. Korekta błędów powodujących obniżenie subwencji oświatowej na rok 2012 spowodowała oszczędności na kwotę 3 282 326 zł.
- 5) możliwość wykorzystania danych SIO do własnych celów JST:
 - a) przygotowanie materiałów analitycznych do corocznej informacji o stanie realizacji zadań oświatowych,

- b) utrzymanie aktualnego wykazu jednostek oświatowych w Biuletynie Informacji Publicznej oraz wykazu w serwisie Biura Edukacji zawierającego informacje istotne z punktu widzenia mieszkańca,
 - c) przygotowanie zestawień podstawowych wskaźników oświatowych dla poszczególnych szkół i dzielnic: przeciętna liczebność oddziału, liczba uczniów na jeden etat przeliczeniowy nauczyciela, wykorzystanie pomieszczeń lekcyjnych, liczba etatów niepedagogicznych przypadających na jeden oddział, procent uczniów powtarzających klasę,
 - d) uzyskanie obrazu oświaty z informacją o potencjalnie możliwych oszczędnościach w poszczególnych obszarach,
 - e) odpowiedzi na zapytania z zewnątrz: wnioski o udostępnienie informacji publicznej, interpelacje radnych,
 - f) możliwość przeprowadzania symulacji skutków różnych wariantów podejmowanych decyzji.
- 6) Stopniowe podnoszenie rzetelności przekazywanych sprawozdań i poczucia odpowiedzialności za przekazywane dane przez jednostki sprawozdawcze.
- 7) Sprawna weryfikacja i akceptacja wykazu danych subwencyjnych przekazanych przez MEN.

6. Napotkane problemy – sytuacje utrudniające weryfikację

Poniżej zostały opisane czynniki, które sprawiają, że proces weryfikacji jest dłuższy, bardziej pracochłonny lub stwarzają sytuację, w której nie ma 100% pewności, co do uwzględnienia wszystkich przekazanych korekt w bazie ministerialnej. Są to:

- 1) Ogłoszenie algorytmu subwencji oświatowej po przekazaniu danych SIO przez JST (potencjalna możliwość niezweryfikowania wszystkich elementów składowych),

- 2) Brak wersji elektronicznej wykazu jednostek wraz z danymi subwencyjnymi, umożliwiającą dalsze przetwarzanie (bez czynności sprowadzających się do właściwego formatu),
- 3) Brak informacji o etatach branych pod uwagę przy naliczaniu subwencji w podziale na poszczególne jednostki (zbiorcza informacja dla JST).
- 4) Brak informacji o terminie zamknięcia bazy danych w Ministerstwie Edukacji Narodowej (brak pewności czy korekty zostaną uwzględnione).

7. Rekomendacje dla innych samorządów, napotykających na problemy monitorowania i weryfikacji danych SIO

Poniższa lista rekomendacji wynika z doświadczeń zdobytych w kolejnych edycjach SIO. Jest ona na tyle uniwersalna, że może zostać wykorzystana przez inne samorządy, jednocześnie wskazuje obszary działań lub konkretne rozwiązania do zastosowania.

- 1) Należy starać się porównywać dane z różnych źródeł na możliwie najniższym stopniu agregacji.
- 2) Jeżeli jest to możliwe porównywane dane powinny opisywać stan na ten sam dzień.
- 3) Jeżeli dane w systemach są zbierane w różnych terminach, sprawdzając je można założyć pewien margines niezgodności (np. równy zmianie danych w ostatnim miesiącu).
- 4) Po konsultacji z pracownikami merytorycznymi, powinny zostać określone sytuacje niezgodne z przepisami prawa oświatowego i wyjaśniane z kierownictwem jednostek oświatowych.
- 5) Należy określić pewne progowe wartości danych i wskaźników stanowiące granice, poza którymi dane budzą wątpliwości. Przy czym dobranie tych wartości powinno zakładać, że część danych niemieszająca się w granicach okaże się prawidłowa.
- 6) Wyjaśnienia powinny wymagać również sytuacje, w których w kolejnych edycjach sprawozdań nie ma zmiany danych w obszarze uczniowskim lub kadry pedagogicznej.

- 7) Jeżeli nie ma pewności, co do poprawności danych w momencie ich przekazywania do Kuratorium, proces weryfikacji i wprowadzania korekt powinien trwać nadal na poziomie JTS.
- 8) Pracownicy sprawujący bezpośredni nadzór nad jednostkami oświatowymi powinni mieć dostęp do raportów SIO w celu możliwości kontroli danych sprawozdawczych ze stanem faktycznym (ze szczególnym uwzględnieniem danych dotyczących orzeczeń).
- 9) Sprawozdania powinny trafiać bezpośrednio do osoby odpowiedzialnej za SIO w celu ich wstępnej weryfikacji przy osobie z jednostki.
- 10) Jeżeli jest to możliwe, jednostki powinny zasilać sprawozdania SIO danymi z innych systemów zawierających dane szczegółowe o wyższym poziomie wiarygodności.
- 11) Wszystkie interpretacje sposobu wypełniania sprawozdań SIO, które nie mają jednoznacznego rozstrzygnięcia w instrukcji powinny zostać skonsultowane z MEN.

Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego

Uniwersytet Warszawski, ul. Pawińskiego 5a, 02-106 Warszawa

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

